

TIVIA

4/2025

news

VASTUULLISUUS

IT-VASTUULLISUUS

AI TIVIA STADI

VASTUULLINEN
TEKOÄLYKEHITTÄMINEN

DATAVASTUULLISUUS TEKOÄLYN AIKAKAUDELLA

Miten datavastuullisuus liittyy tekoälyn aikakauteen? Datan hallinta ja datan tehokas hyödyntäminen ovat perinteisesti olleet keskiössä liiketoiminnan kehittämisessä sekä tietojohdamisessa. Datavastuullisuus ja tekoälyn vastuullinen käyttö liittyvät tiiviisti toisiinsa, sillä tekoälyn hyödyntäminen on usein riippuvaista datan hallinnasta, datan analysoinnista ja datan hyödyntämisestä. Tekoälyn aikakaudella dataa on hallittava eettisesti, turvallisesti huomioiden läpinäkyvyys, tarvittava tietosuoja, yksityisyys ja yksilöiden oikeudet.

Mikä merkitys on datastrategialla, tekoälystrategialla ja tietojohdamisella organisaation liiketoimintatavoitteiden saavuttamiseksi? Liiketoimintatavoitteiden yhdistäminen dataan, analytiikkaan ja tekoälyyn luo kilpailuetua optimoimalla mm. päätöksentekoa, resursseja ja asiakaskokemusta. Datastrategiassa keskiössä ovat datan hallinta ja datan hyödyntäminen, eettisyys ja tietoturva älykkäämmän päätöksenteon tukemiseksi ja tekoälyn käyttöönoton edistämiseksi liiketoiminnassa.

Mikä on organisaation tekoälyn maturiteettitaso, sekä henkilöstön tekoälyn vastuullisen hyödyntämisen kypsyysaste ja missä on keskeisiä taitojen puutteita? Millaisia uusia hankkeita organisaatioissa pitäisi olla käynnissä henkilöstön osaamisen kehittämiseksi kriittisten uusien kompetenssien suhteen? Onhan teillä vastauksia näihin kysymyksiin?

Ensi vaiheessa organisaatioiden tulee keskittyä osaamiseen ja jatkuvaan oppimiseen. Tekoälystrategioiden tulisi sisältää keskeiset liiketoimintaprioriteetit, linkittyä vahvasti organisaation datastrategiaan ja huomioida erityisesti henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä muuttuvat roolit, sekä tarpeet uusille taidoille. Organisaatioiden on skaalattava kyvykkyyttään ja kehitettävä oppimistaan tekoälyn hyödyntämiseksi, kun siirrymme kohti tekoälyn kestäväää ja vastuullista käyttöä.

Varmistetaan siis tekoälyn vastuullinen käyttö. Ilman asianmukaista varautumista tekoäly saattaa altistaa organisaation merkittäville riskeille, brändin vahingoittamiselle, yksityisyysloukkauksille ja vaarallisen väärän tiedon leviämislle.

Veli-Pekka Kilpeläinen

Data & Analytics Business Lead, Meltlake
TIVIA, hallitus

JULKAISIJA
TIVIA ry

PÄÄTOIMITTAJA
Juha Lappi

TOIMITUSKUNTA
Joona Haavisto
Timo Piiparinen

ULKOASU JA TAITTO
Visionomi

YHTEYSTIEDOT
TIVIA ry
c/o TIVIA Infuture Oy
Firdonkatu 2 T 63
00520 Helsinki
tivia@tivia.fi
tivia.fi

Etusivun kuva: Melissa Askew, Unsplash

IT-VASTUULLISUUS:

Vastuu, toimijuus ja järjestelmien luotettavuus

Teksti: Ari Koli, vastuullisuusjohtaja, Nitor

Teknologian kehitys on muuttanut maailmaa ennennäkemättömällä tavalla. Digitalisaatio, tekoäly ja automaatio ovat tuoneet valtavia mahdollisuuksia, mutta samalla ne ovat haastaneet perinteiset käsitykset vastuusta, päätöksenteosta ja inhimillisestä toimijuudesta.

Filosofi Hannah Arendtin ajattelun mukaan vastuullisuus edellyttää inhimillistä toimijuutta – sitä, että ymmärrämme päätöstemme seuraukset emmekä piiloudu järjestelmien taakse. Digitaaliset ratkaisut voivat hajauttaa vastuun niin, ettei kukaan koe kantavansa sitä.

Kun päätöksiä siirretään algoritmeille ja automaatiolle, vaarana on eettinen velka: ratkaisut, joiden pitkän aikavälin vaikutuksia ei ole harkittu. Tämä heikentää uskoa järjestelmien luotettavuuteen ja voi rapauttaa käyttäjien luot-

tamusta. Digitaaliset palvelut voivat myös jättää ulkopuolelle niitä, joilla ei ole riittäviä taitoja tai pääsyä teknologiaan.

Vastuullisuus ei ole vain yksittäisiä päätöksiä, vaan kykyä hahmottaa järjestelmien kokonaisvaikutukset myös ympäristöön, yhteiskuntaan ja yksilöihin. Nämä vaikutukset tulisi ymmärtää jo tuotekehityksen alkuvaiheessa – ennen kuin ongelmat syntyvät. Luotettava, tasapuolinen ja pitkäjänteinen teknologia ei synny sattumalta, vaan tietoisilla valinnoilla.

IT-vastuullisuus ei ole pelkkää sääntelyn noudattamista, vaan laajempi kysymys siitä, miten teknologiset järjestelmät muovaavat yhteiskuntaa. Vastuullisuus ei ole reaktiivista, vaan ennakoivaa ajattelua ja kykyä arvioida seurauksia ennen kuin ne toteutuvat.

VARAA PAIKKASI!

Tietoturvakatsaus SEMINAARI

TULOSSA JÄLLEEN
8.5.2025, Helsinki

Ilmoittaudu nyt tietoturva.fi

Tekoäly, robotisaatio, verkkorikollisuus, digitalisaatio ja globaali geopolitiikka jälleen keskiössä, kun alan huippuasiantuntijat astuvat lavalle Helsingissä!

Tietoturva ry ja AWS kokoavat yhteen asiantuntijat ja ajankohtaisimmat näkökulmat Tietoturvakatsaus-seminaariin. Missä mennään nyt – ja mihin suuntaan tietoturvahaasteet kehittyvät?

Lavalla kuullaan mm.:

- » **Jarno Limnell**, kansanedustaja
- » **Jarkko Saarimäki**, pääjohtaja, Traficom
- » **Jarna Hartikainen**, yksikönjohtaja, Huoltovarmuuskeskus

...ja monia muita huippuasiantuntijoita! Merkitse päivä kalenteriin ja varmista paikkasi nyt!

TIIETOTURVA RY

AI TIVIA STADI

Tekoäly ja vastuullisuus: Asiantuntijat jakoivat näkemyksiä tekoälyn eettisyydestä ja vastuullisuudesta

Tekoäly ja sen vastuullinen käyttö ovat yhä keskeisempiä aiheita monilla eri aloilla. TIVIA STADI – Tekoäly ja vastuullisuus -tapahtuma, joka järjestettiin Korjaamon Vintissä 27.2.2025, toi yhteen asiantuntijoita, ammattilaisia ja kiinnostuneita keskustelemaan siitä, miten tekoälyä voidaan soveltaa eettisesti ja vastuullisesti eri sektoreilla. Tapahtuman järjestivät TIVIA Uusimaa ry, Systeemi-työyhdistys Sytyke ry ja DAMA Finland ry, ja keskustelua fasilitoi Minna Rasila. Illan aikana kuultiin useita mielenkiintoisia ja ajankohtaisia puheenvuoroja tekoälyn roolista yhteiskunnassa ja sen mahdollisista eettisistä haasteista.

Mikko Luomala: **Tekoäly sosiaali- ja terveyspalveluissa – eettiset kysymykset esiin**

Tapahtuman avasi Mikko Luomala, joka tutkii kyberkriminologiaa ja tekoälyn käyttöönottoa sosiaali- ja terveyspalveluissa. Luomala nosti esille keskeisen kysymyksen: miten varmistetaan, että tekoäly antaa eettisesti ja oikeellisesti suosituksia, erityisesti sote-palveluissa? Tekoäly pystyy käsittelemään valtavia datamääriä huomattavasti tehokkaammin kuin inhimillinen päätöksentekijä, mutta miten varmistetaan, ettei tekoäly ohjaa käyttäjiä väärin tai epäreilusti?

Luomala huomautti, että vaikka tekoälyllä voi olla merkittäviä etuja, kuten paremmat ennustemahdollisuudet ja tehokkuus, on tärkeää määritellä, missä rajoissa tekoälyä käytetään ja millaista päätöksentekoa se tukee. Eettinen ja oikeudenmukainen tekoälyn käyttö vaatii selkeitä sääntöjä ja valvontaa, mutta samalla on muistettava, että päätöksenteossa tulee olla tilaa inhimilliselle harkinnalle. Tekoäly ei voi koskaan tarjota lopullista totuutta, vaan sen tehtävänä on tukea päätöksentekoa ja tuoda esille vaihtoehtoisia näkökulmia.

Saara Huhanantti: **Tekoäly nuorten mielenterveystyössä – vastuullisuus ja turvallisuus**

Toisessa puheenvuorossa Saara Huhanantti, joka johtaa Ilkka Paanasen säätiön rahoittaman Projektin 5/5:ta, esitteli innovatiivisen hankkeen, jossa tekoälyä sovelletaan nuorten mielenterveystyöhön. Huhanantti kertoi projektista, joka täydentää Sekasin-chatin palveluita ja tukee nuoria heidän mielenterveyskysymyksissään. Projektin tavoitteena on hyödyntää tekoälyä ihmisten tarjoaman keskusteluavun tukena, mutta myös pohdita, mitä eettisiä kysymyksiä syntyy, kun kyseessä ovat sensitiiviset aiheet ja nuoret käyttäjät.

Huhanantti toi esille, että nuoret omaksuvat uudet teknologiat nopeasti ja soveltavat niitä usein omiin tarkoituksiinsa. Tämä nostaa esiin kysymyksiä siitä, miten varmistetaan, että käytössä on turvallisia ja vastuullisesti tuotettuja tekoälyratkaisuja. Tekoälyn eettisyys ei ole universaali lista, vaan se on aina sidottava kyseiseen palveluun ja sen kontekstiin. Huhanantti korosti, että palveluiden kehittäjien täytyy itse miettiä, mitkä kriteerit ovat tärkeitä, kun tekoälyä sovelletaan vastuullisesti nuorten hyvinvointiin.

Markku Pelkonen: **Tekoäly ja asiantuntijatyö – digitaalinen kaksonen ja jatkuva oppiminen**

Illan viimeinen puheenvuoro kuului Markku Pelkosen, joka tunnetaan energisestä tavastaan puhua ja innostaa kuulijoitaan. Pelkonen keskittyi puheessaan tekoälyn rooliin asiantuntijatyön tukena ja esitteli omaa digitaalista kaksostaan. Pelkosen mukaan tekoäly voi auttaa asiantuntijoita tekemään parempia päätöksiä ja tukemaan jatkuvaa oppimista ja kehitystä. Hän korosti, että tekoälyn avulla asiantuntijat voivat kehittää omaa osaamistaan ja suorituskyykyään entistä paremmiksi.

Pelkonen esitteli myös esimerkkejä siitä, miten tekoäly voi tukea oppimista ja päätöksentekoa eri aloilla. Hän kehotti osallistujia ajattelemaan, kuinka he voivat hyödyntää tekoälyä omassa työssään ja kehittää omaa digitaalista kaksostaan. Tekoälyn rooli ei ole vain työkalu, vaan se voi olla osa jatkuvaa oppimisprosessia ja kasvua.

Tekoäly ja vastuullisuus – yhteinen haaste

TIVIA STADI -tapahtuma tarjosi kattavan katsauksen tekoälyn vastuulliseen käyttöön ja siihen liittyviin eettisiin kysymyksiin. Asiantuntijat toivat esiin tärkeitä näkökulmia siitä, miten tekoälyä voidaan hyödyntää eri aloilla, kuten sosiaali- ja terveyspalveluissa ja nuorten mielenterveyshäiriöissä. Tekoälyn eettisyys ja turvallisuus ovat keskeisiä teemoja, joita ei voida sivuuttaa, ja niiden pohdinta on jatkuva prosessi.

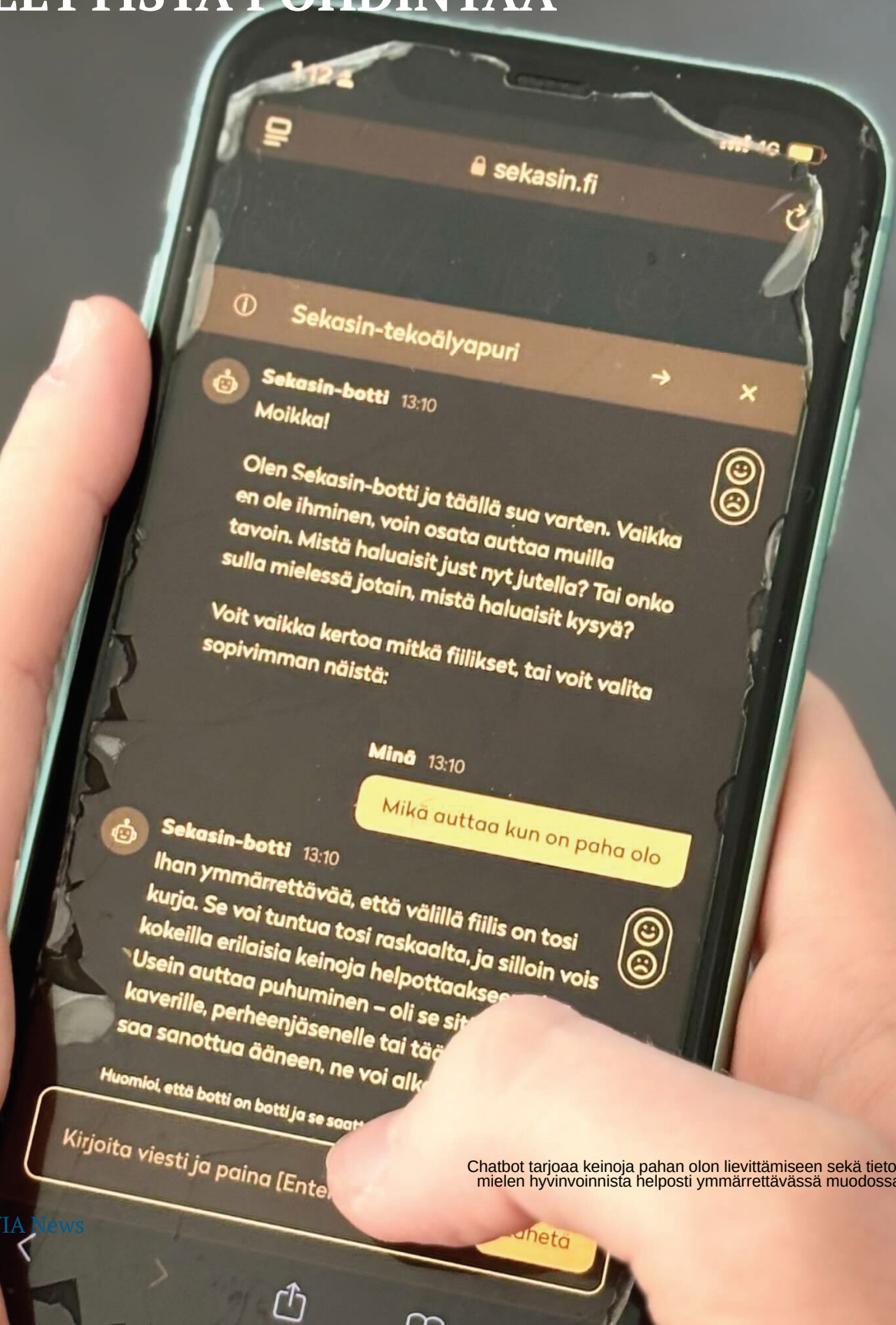
Tapahtuma herätti osallistujissa

paljon ajatuksia ja keskustelua siitä, miten tekoälyä tulisi kehittää ja käyttää vastuullisesti. On selvää, että tekoälyn hyödyntäminen ei ole vain tekninen kysymys, vaan siihen liittyy myös syviä eettisiä pohdintoja. TIVIA ry:n toimintaan liittyen onkin tärkeää, että yhdistys tuo yhteen eri alojen asiantuntijoita ja rohkaisee avointa keskustelua tekoälyn ja muiden teknologioiden vastuullisesta käytöstä.

Elina Ylikoski, KTT, on aivoiltaan kauppatieteilijä, sydämel-tään pedagogi ja sielultaan humanisti, joka suhtautuu uteliaasti tekoälyn vastuulliseen soveltamiseen erityisesti ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa ja oppimisessa. Ylikoski on liittynyt TIVIA Uusimaa ry:n jäseneksi mm. oppiakseen lisää eri alojen asiantuntijoiden kokemuksista ja näkemyksistä tekoälyyn liittyen.

VASTUULLINEN TEKOÄLYKEHITTÄMINEN EDELLYTTÄÄ RISKIEN TUNNISTAMISTA JA EETTISTÄ POHDINTAA

Chatbot tarjoaa keinoja pahan olon lievittämiseen sekä tietoa mielen hyvinvoinnista helposti ymmärrettävässä muodossa.

Nuorten suosimassa matalan kynnyksen palvelussa, Sekasin-chatissa, otettiin tammikuussa käyttöön ihmisavun rinnalle tekoälypohjainen chatbot. Kyseessä on yksi Euroopan ensimmäisistä puhtaasti mielenterveystyöhön rakennetuista generatiivista tekoälyä hyödyntävistä chatbot-ratkaisuista. Mielenterveyden ammattilaisten kouluttama chatbot tarjoaa tukea nuorelle silloin, kun Sekasin-chatin ihmisapu ei ole saatavilla.

Teknologisen kehityksen näkökulmasta kyseessä ei ole uusi innovaatio, uutiskynnyksen ylittää uusi käyttötarkoitus. Tekoälyn käyttäminen mielenterveystyössä on herättänyt paljon keskustelua ja kiinnostusta, mutta myös huolta. On tärkeää, että kehittämisen eturintamassa on ammattilaisia, jotka tunnistavat riskit ja tekoälyyn liittyvät eettiset kysymykset ja jotka tekevät kehittämissytöitä vastuullisesti ja perustuen tietoon.

Sekasin-tekoälyapurin taustalla on voittoa tavoittelematon, Ilkka Paanasen säätiön rahoittama Projekti 5/5. Projektissa yhdistyy huippuluokan teknologiaosaaminen ja Sekasin-chatin kautta tullut ymmärrys nuorten mielenterveydestä ja tuen tarpeesta. Chatbotin kehityksessä on kiinnitetty erityistä huomiota palvelun tietoturvaan, riskien tunnistamiseen ja eettisiin kysymyksiin.

Mielenterveysbotin ympärillä käyty keskustelu kuvaa tekoälyyn liittyvää yhteiskunnallista murrosta, jonka keskellä elämme. Kautta aikojen nuoret ovat omaksuneet uudet teknologiat käyttöön silloin, kun aikuiset vasta heräävät huoliin ja riskeihin. Niin tälläkin kertaa. Ero aikuisten ja nuorten reaktioissa alleviivaa teknologia-asenteidemme kahtiajakoa ja sukupolvien välistä kuilua. Aikuiset ovat olleet huolissan muun muassa siitä, erottavatko nuoret botin ja ihmisavun toisistaan sekä siitä, onko tekoäly rakennettu korvaamaan ihmisten tarjoama apu.

On selvää, että chatbot ei ole oikea avun muoto silloin, kun nuori tarvitsee ihmisen tukea, oli tarve sitten hoidolle tai läsnäololle. Sekasin-chatin rinnalla toimiva tekoäly ei korvaa ihmisapua, vaan luo palveluun täysin uudenlaisen

tason. Tämän omaksumisessa nuoret ovat aikuisia edellä. Nuoret sukkuloivat luontevasti maailmassa, jossa yhdistyvät livekohtaamiset ja elämä verkossa, ihmiset ja teknologia.

Sekasin-botin varsinainen kohderyhmä eli nuoret näyttää löytäneen tekoälyapurin käyttötarkoituksen. Asiantuntijoiden kouluttaman chatbotin kanssa on keskusteltu parin kuukauden aikana yli 6000 kertaa. Palaute kohderyhmältä on ollut erittäin positiivista, ja moni nuori kokee saaneensa kaipaamaansa apua. Kirjalliset palautteet kertovat siitä, että nuoret ovat oivaltaneet juuri ne tilanteet, joihin tekoälyapurin apu on tarkoitettu: laannuttamaan ahdistusta yöllä kun chat on kiinni, antamaan hyviä käytännön vinkkejä, helpottamaan oloa jonottaessa ihmisen luo ja tarjoamalla tukea silloin, kun ei ole ihan varma, tarvitseeko apua.

Sekasin-chat kävi läpi samankaltaisen murroksen kun palvelu avattiin kahdeksan vuotta sitten. Silloin monet olivat sitä mieltä, että verkossa tapahtuva apu ei ole oikeaa apua. Digitaalisuus nähtiin uhkana, ei mahdollisuutena. Nuoret kuitenkin löysivät pop-up-palveluna avattuun Sekasin-chatiin 13 000 kertaa hetken ensimmäisen viikon aikana. Siitä lähtien chatissa on ollut jatkuva jono. Enää digitaalisuuden mahdollisuuksia ei kyseenalaisteta, nyt on tekoälyn vuoro.

Nuoret omaksuvat uudet teknologiat käyttöön joka tapauksessa ja soveltavat tarjolla olevia vaihtoehtoja omiin taroituksiinsa. Aikuisten tehtävä on huolehtia siitä, että käytössä on myös vastuullisesti tuotettuja ja sisällöltään turvallisia vaihtoehtoja.

Saara Huhanahti johtaa Projekti 5/5:ta, joka kehittää tekoälyä hyödyntäviä teknologiaratkaisuja nuorten mielenterveystyön vahvistamiseksi. Ilkka Paanasen säätiön rahoittama voittoa tavoittelematon projekti on edelläkävijä siinä, miten generatiivista

tekoälyä yhdistetään matalan kynnyksen palveluihin. Aiemmin Huhanahti työskenteli Sekasin Kollektiivissa kehittämisspällikkönä, minkä lisäksi hän on tehnyt pitkään kirkon kriisityötä haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten parissa.

Kuva: ThisisEngineering, Pexels

KOULUTUKSET

Sovella nykypäivän tekoälyä testauksessasi

14.5.2025, Helsinki
21.9.2025, Helsinki

Kurssi on käytännönläheinen oppimiskurssi, ja harjoitukset tehdään ryhmätestausmuodossa, jossa osallistujien rooleja kierrätetään. Harjoitusten tukena käytettävä kokemusperäinen rakenne mahdollistaa ajan käytön kohdistumisen yhteiseen käytännön kokemukseen tekoälyn soveltamisesta testaustehtäviin.

ISTQB-Certification testit

Helsinki, Helia-talo
25.4.2025
30.5.2025
27.6.2025

BBST® -kurssit

Helsinki, Helia-talo
27.4.2025 BBST® Foundations
8.6.2025 BBST® Test Desing
21.9.2025 BBST® Bug Advocacy
26.10.2025 BBST® Foundations

tivia.fi/tapahtumat

TIVIA

Liity jäseneksi!

JÄSENYYS TIVIA-YHTEISÖSSÄ KANNATTAA!

- Vahva valtakunnallinen vaikuttaja
- ICT-alan puolestapuhuja
- Riippumattoman tutkimustiedon tuottaja
- 28 jäsenyhdistystä, tuhansia henkilöjäseniä ja satoja yhteisöjäseniä
- Tavoitteena jäsenistön ammatillisen osaamisen ja arvostuksen kehittäminen

Lue lisää ja tutustu tarkemmin: tivia.fi

GreenICT kiertue 2025 - Ratkaisuja kestävään tulevaisuuteen

Green ICT -tapahtumat keräävät yhteen alueen kiinnostavimmat yritykset ja toimijat, jotka haluavat olla mukana toteuttamassa ICT -alan vihreää siirtymää. Kiertueen tapahtumat ovat osa kansallisesti toteutettava Green ICT VISIIRI -hanketta.

Green ICT VISIIRI -hanke kasvattaa tietoisuutta ICT-alan vihreästä siirtymästä sekä auttaa löytämään ratkaisuja kohti kestävämpää tulevaisuutta.

Tapahtumasta jää käteen kattava ymmärrys Green ICT:n nykytilasta ja tavoitteista sekä konkreettisia työkaluja vihreän siirtymän toteuttamiseen. Päivän aikana syntyy myös arvokas verkosto samanhenkisten yritysten edustajista, jotka jakavat yhteisen vision kestävästä tulevaisuudesta. Lisäksi päivä tarjoaa mahdollisuuden viettää aikaa rennossa ilmapiirissä ICT-alan huippuosaajien seurassa.

Kiertueen viimeiset tapahtumapäivämäärät:

8.4.2025 Oulu
9.4.2025 Kokkola
10.4.2025 Seinäjoki

Kaikki tapahtumat ovat osallistujille maksuttomia.
<https://tivia.fi/green-ict-kiertue-2025>